

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ Μ.Ε.

ΠΑΝΑΠΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΛΛΙΓΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ 2013

ΘΕΜΑ Α1

ΟΡΙΣΜΟΙ

Πολιτοφυλακή:

1. Ο Βενιζέλος αναφορικά με το κρητικό ζήτημα «ως πρώτη...αξιωματικούς» Σελ. 209
2. Μετά το τέλος της επανάστασης του Θερίσου «Το οριστικό κείμενο...ελληνικό στρατό» Σελ. 216
3. «Το πιο σημαντικό...1913» Σελ 216

Κοινωνιολογική Εταιρεία: Σελ 93 «Τα αριστερά κόμματα...να ιδρύσουν κόμμα»

Συνθήκη Νείγυ: Σελ. 140 «Το Νοέμβριο του 1919...της συνθήκης.»

ΘΕΜΑ Α2

γ - 1

ζ - 2

ε - 3

α - 4

δ - 5

ΘΕΜΑ Β1

Σελ. 85 «Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος..- σελ. 86 ειδικότερα» « οπότε και στις 15 Αυγούστου...Στρατιωτικό Σύνδεσμο»

ΘΕΜΑ Β2

Σελ. 250 «Στην Ευρώπη...Σοβιετικής Ένωσης»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

α) Σελ.43 « Τα τσιφλίκια τη Θεσσαλίας...τεχνητές ελλείψεις»

Αξιοποιώντας τα δεδομένα της ιστορικής αφήγησης από την εφημερίδα <<Αιών>> αντιλαμβανόμαστε πώς συμπεριφέρονταν οι τσιφλικάδες της Θεσσαλίας . Ήταν οι κύριοι κάτοχοι των εκτάσεων τις οποίες αγόρασαν από την Υψηλή Πύλη καθώς και πιο αυστηροί και ακραίοι από τους Τούρκους. Εκβίαζαν τους κολίγους να πληρώνουν ενοίκιο για τα σπίτια στα οποία κατοικούσαν, ενώ οι ίδιοι τα θεωρούσαν δικά τους από παλιά. Οι χωρικοί διαμαρτύρονταν διότι κατείχαν έγγραφα αγοραπωλησίας με τα οποία όμως τα σπίτια είχαν πωληθεί σε νέους ιδιοκτήτες.

β) Σελ. 81 «Στα εδάφη της Θεσσαλίας... μεγαλογαιοκτήμονες». Συγκεκριμένα, ο Τρικούπης στη Βουλή δήλωνε πως αν διανεμηθούν οι εκτάσεις γης στους καλλιεργητές, όπως απαιτούνταν, θα φύγουν από την Ελλάδα τα χρήματα των Ελλήνων του εξωτερικού. Θεωρούσε ως υποχρέωση την παροχή κινήτρων στους Έλληνες του εξωτερικού ώστε να επενδύσουν στην Ελλάδα και όχι να τους απομακρύνουν από αυτή. Συμπερασματικά κατέληγε ότι δεν πρέπει να αλλάξει η κατάσταση στη Θεσσαλία, διότι αυτό δε θα συνέφερε την Ελλάδα.

Από την άλλη οι δηλιγιαννικοί προσπάθησαν, χωρίς τελικά να το κατορθώσουν, να χορηγήσουν γη στους αγρότες και έλαβαν κάποια μέτρα για τη βελτίωση της θέσης τους. Όπως μαρτυρείται από την πηγή, δεδομένης της αντιπαλότητας του Δηλιγιάννη με τον Τρικούπη, ο Δηλιγιάννης προσπάθησε το 1896 να προτείνει ένα νόμο στη Βουλή για απαλλοτρίωση ενός τμήματος των τσιφλικιών προς όφελος των χωρικών. Ο νόμος αυτός απεδείκνυε το υπαρκτό «Θεσσαλικό πρόβλημα»

γ) Σελ. 43 «Οι πρακτικές...Κιλελέρ (1910)».

Στο Υπόμνημα της Πανθεσσαλικής Επιτροπής Αγώνα προς το Βασιλιά Γεώργιο Α' τα μέλη δήλωσαν πως αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα και γι' αυτό ζητούσαν την παρέμβασή του. Αρχικά, τόνιζαν πως οι ίδιοι δεν ήταν κάτοχοι της γης ενώ την καλλιεργούσαν αλλά ούτε και κύριοι των ευτελών οικημάτων («καλύβα») στα οποία διέμεναν. Η ιδιοκτησία δεν επιτρεπόταν. Ένα ακόμη εμπόδιο που έπρεπε να αντιμετωπίσουν ήταν οι αναγκαστικές μετακινήσεις, όποτε το επιθυμούσαν οι τσιφλικάδες. Παρομοιάζουν τους εαυτούς τους με τσιγγάνους που περιφέρονται από χωριό σε χωριό. Παράλληλα, ο πληθυσμός των αγροτών μειώνεται και η γεωργία τίθεται στο περιθώριο. Η τοκογλυφία ως φαινόμενο ανθεί και η ελαιοκομία αποδεκατίζει τον πληθυσμό. Οι κολίγοι παραπονούνται γιατί ζουν στα σύνορα ως ακρίτες και δεν είναι καθόλου ευνοημένοι. Δηλώνουν μάλιστα πως ο Βασιλιάς θα έπρεπε να μεριμνά για την αγροτική τάξη και να δώσει μεγαλύτερη βαρύτητα στη γεωργία, η οποία στηρίζει την οικονομία της χώρας. Καταληκτικά οι κολίγοι σημειώνουν πως στην Ελλάδα του 1910 οι πολιτικές πρακτικές είναι συντηρητικές και απαρχαιωμένες και συγκρίνουν την κατάσταση με τη Δανία του 1788, οπότε και καταργήθηκε η δουλοπαροικία.

ΘΕΜΑ Δ1

α) Σελ. 158 «Η αστική στέγαση..... για τη στέγασή τους».

Συγκεκριμένα, η Καισαριανή σύμφωνα με την πηγή, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα κυβερνητικής αμέλειας. Στην περιοχή επικρατούσαν απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης με μοναδικό προνόμιο τον καθαρό αέρα. Αρχικά οι πρόσφυγες διέμεναν σε σκηνές ενώ αργότερα το κράτος χορήγησε 500 ξύλινα παραπήγματα και 1000 πετρόκτιστα σπίτια. Η ΕΑΠ επιθυμώντας να τους εξασφαλίσει καλύτερες συνθήκες κατασκεύασε 350 σπίτια διαφορετικών τύπων. Αξίζει να επισημανθεί πως

την κάθε καλύβα μοιράζονταν τουλάχιστον δύο οικογένειες, γεγονός που καθίστα τη διαβίωση ανυπόφορη.

Προβλήματα σημειώνονταν και με την ύδρευση η οποία καλυπτόταν ανεπαρκώς από τα βυτία του δήμου γεγονός που επέτρεψε την εμφάνιση υδροπωλών. Τέλος καταδεικνύεται η ανυπαρξία στοιχειωδών συνθηκών υγιεινής με τις ακαθαρσίες και τα σκουπίδια να κατακλύζουν τα ρέματα.

β) Σελ. 159 «Υπήρχαν βέβαιαγια πολλά χρόνια».

Σύμφωνα με τον Γ. Τζεδόπουλο λίγοι εύποροι πρόσφυγες μπορούσαν να νοικιάσουν κατοικία ή να οικοδομήσουν καινούρια, καθώς τους δίνονταν από το κράτος οικόπεδα και δάνεια. Αντιπροσωπευτικό το παράδειγμα της Νέας Σμύρνης όπου κατοίκησαν πλούσιοι πρόσφυγες (1923) και κατάφεραν να απαλλοτριώσουν σύντομα μεγάλο τμήμα της περιοχής ανατολικά της λεωφόρου Συγγρού.

Στον αντίποδα βρίσκεται η περίπτωση της Θεσσαλονίκης όπου άποροι πρόσφυγες κατοικούσαν σε τενεκεδουπόλεις. Οι συνθήκες ήταν ακατάλληλες για την εξασφάλιση αξιοπρεπούς ανθρώπινης διαβίωσης. Συγκεκριμένα τα παραπήγματα δεν παρείχαν προστασία από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες («κρύο», «υγρασία», «ζέστη»). Εντούτοις οι κατοικίες αυτές αποτελούσαν την «καλύτερη», σύμφωνα με το κράτος, δυνατή επιλογή για αυτήν την κατηγορία των ανθρώπων.

Επιμέλεια : Καζή Ζαχαρούλα